

بسمه تعالی

سخنرانی دکتر مقداری در مراسم فارغ التحصیلی
(اردیبهشت ۱۳۸۹)

استادان ارجمند، دانش آموختگان عزیز، والدین محترم و میهمانان گرامی، سلام و درود بر شما!

عارفان با عشق عارف می شوند
عشق با عارف مکمل می شود
بهترین مردم، معلم می شوند
هر که عاشق شد، معلم می شود

استادان عزیز هفته معلم یک بار دیگر بر شما مبارک باد!

از اینکه فرصتی فراهم شد تا چند دقیقه‌ای را مجدداً در خدمت شما عزیزان باشم، خداوند بزرگ را شاکر و سپاسگزارم.

امسال ما نزدیک به ۸۲۵ نفر دانش آموخته در مقطع کارشناسی، ۱۰۵۰ نفر در مقطع کارشناسی ارشد، و ۱۰۸ نفر در مقطع دکتری داریم، و رشد چشمگیر فارغ التحصیلان دکتری در چند سال اخیر بسیار ارزشمند است.

دانش آموختگان عزیز: امروز روز شماست! بلی روز شما و والدین محترمان! حتماً پس از مراسم به پاس قدردانی دستان والدین خود را ببوسید!!! در این لحظه می‌خواهم خواهش کنم ابتدا با دستان گرم خود والدین محترم فارغ التحصیلان را مورد تشویق قرار دهید؛ و برای آن دسته از فارغ التحصیلانی که احتمالاً والدین محترمشان در قید حیات نیستند، برای شادی روحشان با قرائت سه صلوات یادی از آنها کنیم.

همچنین روزی است که یکبار دیگر همگی شاهد دستاوردهای دانشگاه صنعتی شریف در تربیت نیروهای انسانی متخصص و مورد نیاز کشور هستیم. امروز همگی اینجا جمع شده‌ایم تا با قرائت دعای فارغ التحصیلی، شاهد متعهد شدن فارغ التحصیلان جدید دانشگاه برای آغاز یک زندگی جدید، و خوشامدگویی به آنها برای ورود به یک بانک بی نظیر باشیم! بله یک بانک بی نظیر!!! و آن چیزی نیست جز بانک سرمایه‌های انسانی جمهوری اسلامی ایران! که به تأیید خاص و عام، داخل و خارج، دانشگاه صنعتی شریف یکی از ارزشمندترین شعبات این بانک است.

به شکرانه خدا و همت والای خدمتگزاران این مرز و بوم، سرمایه‌های انسانی ایران عزیز هر روز و هر سال رو به رشد و شکوفایی هستند، و ما همواره شاهد سربلندی ایشان در کسب افتخارات علمی در سطح منطقه و جهان هستیم.

ملت ایران، سرمایه‌گذاران اصلی این بانک بی‌نظیرند. همان‌طور که می‌دانید سرمایه‌های انسانی در یک کشور بسیار قدرتمندتر و ارزشمندتر از ثروت‌های مادی‌اند. سرمایه‌های انسانی به‌طور مداوم در حال تولید آثار نو، فرآیندهای جدید و کارآفرینی‌اند. ذهن باز و مثبت انسان‌ها توأم با خلاقیت و تعهد، قدرتمندترین نیرو برای ارتقای وضعیت کشور و جامعه است.

به‌عنوان فارغ‌التحصیلان دانشگاه، شما عزیزان از اعتبارات اسنادی، ذخایر ارزی و پشتوانه‌های مهم این بانک عظیم هستید، که برای رسیدن به این جایگاه به شایستگی از نظام آموزشی کشور بهره‌برداری کردید. بسیاری از هزینه‌های تحصیلی شما توسط ملت ایران پرداخت شده است. و به‌واسطه همین سرمایه‌گذاری، به‌زودی شما از کیفیت زندگی بهتری برخوردار خواهید شد. نیازی نیست به شما یادآوری کنم؛ در هر کجا که هستید لازم است دین خود را به این کشور، و جامعه و یا عزیزانی که در این راه به شما کمک کرده‌اند، ادا کنید. و یا آنکه تأکید کنم اگرچه امروز فارغ‌التحصیل شدید ولی هرگز فارغ از تحصیل نشوید و به یادگیری و ارتقای دانش خود در طول عمر ادامه دهید. برای اینکه جایگاه رقابتی خود را در دنیای اقتصادی امروز حفظ کنید، لازم است همواره با خودآموزی بر لبه تیز تخصص خود حرکت کنید.

چالش‌هایی که فارغ‌التحصیلان دانشگاهی با آن مواجهند، همواره در حال تغییرند و در نتیجه تقاضا برای نیروی انسانی با توانمندی‌های بالا در دنیای پویا و رقابتی امروز در حال افزایش است.

نیروهای کاری امروز، باید بتوانند سریعاً خود را با فناوری‌های جدید وفق دهند، و با خلاقیت و نوآوری در ارائه خدمات به جامعه پیشتاز باشند. تبادل، انتقال و یا مهاجرت نیروهای انسانی ما بین کشورها موضوع مشترکی است که روند فزاینده‌ای پیدا کرده است.

ماهرترین، عالم‌ترین و متخصص‌ترین افراد بیشترین سهم تحرک و جابه‌جایی را نسبت به گذشته در این میان یافته‌اند. در یک کشور در حال توسعه مانند ایران، فرصت‌های شغلی برای خدمت بسیارند. آری بسیارند! کفایت برای یک لحظه تأمل کنیم و تصور کنیم که ایران کل کره زمین است و راه‌گزینی هم نداریم! و تمام فکر و ذکر خود را با همه کمبودها و مشکلات به آبادانی این مرز و بوم متمرکز کنیم... آن‌وقت به یاری خداوند شکوفایی پشت شکوفایی را شاهد خواهیم بود...

به‌هر حال، همه شما می‌دانید که یکی از چالش‌های پیش‌روی توسعه نیروهای انسانی ماهر ایران عزیز، همانند سایر کشورهای در حال توسعه موضوع به اصطلاح "فرار مغزها" و به تعبیر حقیر "خروج سرمایه‌ها" است. ما نیازمندیم با راه‌های مدبرانه، ابداعی و نوآورانه این مسئله را کنترل و معکوس کنیم، تا نیروهای انسانی ارزشمندمان با افتخار در کشورشان و برای خدمت به جامعه ایرانی و مسلمان به کار گرفته شوند. برخلاف سرمایه‌های مادی، سرمایه‌های انسانی را نمی‌توان در صندوق امانات یا گاو صندوق‌ها ذخیره نمود و از آنها محافظت کرد، که دزد نبره!

نحوه محافظت از سرمایه‌های انسانی توجه ویژه‌ای را می‌طلبد، و باید برای اشتغال آنها برنامه داشت و این مسئولیت همه اقشار جامعه است.

برخی از روش‌های جاذب برای مبارزه با موضوع مهاجرت نخبگان، شامل ایجاد و توسعه پژوهشکده‌ها، ... آزمایشگاه‌های ملی و قطب‌های علمی در دانشگاه‌ها و مناطق خوش آب و هوای کشور با مدیریت‌های علمی بالا، و تزریق منابع مالی و تجهیزاتی مناسب و قابل رقابت با رقبای بین‌المللی به منظور جذب و نگهداری فارغ‌التحصیلان برتر دانشگاه‌هاست. به‌عنوان یک مثال کوچک می‌توان از نتایج موفقیت‌آمیز توجه و حمایت از برخی دانشجویان دکتری که دانشگاه صنعتی شریف در حد توانایی خود در چهار سال گذشته انجام داد، نام برد.

به‌طوری‌که امروز شاهد رشد چشمگیر دستاوردهای علمی دانشگاه و فارغ‌التحصیلان دکتری هستیم. مثال‌های موفق دیگری هم در زمینه‌های هسته‌ای، صنایع دفاعی و پزشکی وجود دارد که لازم است گسترش یابد.

شواهد بسیاری وجود دارند که دانشگاه صنعتی شریف به‌عنوان یکی از برترین مراکز آموزش عالی در تربیت نیروهای انسانی متخصص و مورد نیاز صنایع داخلی به خود ببالد و به آن افتخار کند. اما این دانشگاه همانند دانشگاه‌های هم‌تراز خود در حال حاضر روزهای مهم و پرچالشی را در تاریخ کشور سپری می‌کند. یکی از این چالش‌ها رقابت با دانشگاه‌های برتر خارجی در جذب هرچه بیشتر و بهتر برترین داوطلبان ورود به تحصیلات تکمیلی است. از این‌رو در سال ۱۳۸۹، دانشگاه صنعتی شریف ضمن تشکر از حمایت‌های وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و معاونت محترم علمی ریاست جمهوری، آمادگی دارد با همت و تلاشی مضاعف در رقابتی سالم، گرچه ناعادلانه، با رقبای بین‌المللی خود زمینه‌های جذب و نگهداری برترین فارغ‌التحصیلان را به دوره‌های تحصیلات تکمیلی و عضویت هیأت علمی در دانشکده‌ها، مراکز آموزشی و پژوهشی، و نهادهای وابسته فراهم آورد، و در این راستا از هرگونه پیشنهاد و نقد سازنده استقبال می‌کند. یکی از این شیوه‌ها نهادینه کردن و گسترش دوره‌های پسا دکتری، و طراحی و تصویب آیین‌نامه دکتری مستقیم از مقطع کارشناسی است که امیدواریم از ابتدای سال تحصیلی ۹۱-۱۳۹۰ در کلیه دانشکده‌های دانشگاه اجرایی گردد.

در پایان برای همگی فارغ‌التحصیلان عزیز آرزوی موفقیت دارم و این دستاورد بزرگ را مجدداً به شما و خانواده‌های محترمتان تبریک می‌گویم. والسلام.

دکتر علی مقداری
معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی